

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a Mgr. Jana Passera v právní věci stěžovatelky **N. P.**, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 1. 2006, č. j. 55 Az 155/2004 – 80,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 1. 2006 č. j. 55 Az 155/2004 - 80 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 2. 1. 2006, č. j. 55 Az 155/2004 – 80, byl zamítnut návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 9. 2005, č. j. 55 Az 155/2004 – 65, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 28. 5. 2004, č. j. OAM-1239/VL-11-ZA08-2004, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovatelce podle § 12, 13 odst. 1 a 2 a 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění krajský soud uvedl, že stěžovatelka zaslala soudu pouze vyplněný formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“ (dále jen „Potvrzení“), ve kterém všechny kolonky proškrtala a sdělila pouze, že se snaží najít práci a čeká na rozhodnutí ze soudu, má nepříznivý zdravotní stav, a proto její kamarádka, se kterou teď bydlí, jí poskytuje veškerou pomoc, platí za ni ubytování a nakupuje jí potraviny. Tato svá skutková tvrzení však stěžovatelka neprokázala žádnými listinnými důkazy. Na základě výše uvedeného zjištění dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatelka

neprokázala, že jsou u ní dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, resp. pro ustanovení právního zástupce.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž vyjádřila s tímto usnesením nesouhlas a namítala, že v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon a kvůli špatné znalosti českého jazyka neměla možnost prostudovat tyto změny. Dále uvedla, že nemá žádnou práci, nemá právo být zaměstnána, nemá kredit na telefon. Zaslala advokátovi materiály ohledně žaloby proti Ministerstvu vnitra poštou a nedostala odpověď. Její rodinná situace se změnila, neboť do České republiky dorazila její sestra, která jí poskytuje pomoc a platí za ubytování 4000 Kč měsíčně. Nemůže o tom předložit soudu důkaz, protože majitelé bytu nejsou přítomni. Proto se domáhala zrušení napadeného usnesení a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom shledal vadu uvedenou v odstavci 3 (nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů), k níž musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle § 35 odst. 7 věta první s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Z díkce citovaných ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce pouze tehdy, jsou-li splněny dvě podmínky. Jedná se o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a je to třeba k ochraně jeho zájmů.

Přípisem krajského soudu ze dne 30. 11. 2005 byla stěžovatelka vyzvána k prokázání svých osobních, majetkových a výdělkových poměrů a vzhledem k tomu, že bydlí na soukromé adrese, byla rovněž vyzvána ke sdělení, jakým způsobem a v jaké výši platí nájem ubytovateli či pronajímateli a jak si opatřuje finanční prostředky na svou výživu a ošacení. Tato svá tvrzení měla doložit listinnými důkazy. Spolu s touto výzvou jí byl doručen i tiskopis „Potvrzení“, který měla vyplněný a podepsaný vrátit zpět krajskému soudu. Na tuto výzvu stěžovatelka reagovala tak, že krajskému soudu zaslala zpět vyplněný tiskopis „Potvrzení“, ve kterém všechny kolonky proškrtala a sdělila soudu, že má nepříznivý zdravotní stav a její kamarádka, se kterou bydlí, jí poskytuje veškerou pomoc, platí za ni ubytování a nakupuje jí potraviny.

Nejvyšší správní soud má za to, že usnesení, jímž se zamítá návrh účastníka na ustanovení zástupce, je rozhodnutím sice procesní povahy, ale takové, jímž se nepochybně ovlivňuje další postavení účastníka v soudním řízení a zasahuje se tak do jeho práv. Jde o usnesení, proti němuž je kasační stížnost přípustná a i soud rozhodující o kasační stížnosti by měl seznat, jaké důvody vedly krajský soud k zamítnutí návrhu, což platí zejména v případech, v nichž rozhodnutí soudu závisí na posouzení, zda jsou splněny zákonné

podmínky pro možnost vyhovění návrhu tak, jak je tomu i v případě ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s. Krajský soud však neuvedl, z jakých důvodů považuje tvrzení stěžovatelky o svém nepříznivém zdravotním stavu a o tom, že jí finančně pomáhá její spolubydlicí, za nevěrohodná, resp. jaké listinné důkazy, zejména pokud jde o finanční pomoc spolubydlicí, měla soudu předložit. Krajský soud tak své rozhodnutí opřel o skutečnosti v řízení nezjišťované. Je proto třeba, aby krajský soud vyzval znovu stěžovatelku, aby svá tvrzení, která by mohla mít vliv na posouzení její žádosti o ustanovení zástupce, konkretizovala, tj. zejména, aby konkretizovala, o jaké zdravotní problémy se jedná a jaký mají vliv na její majetkové a výdělkové poměry, dále, aby přesně označila osobu, která za ni v době podání kasační stížnosti hradila náklady na ubytování a výživu, výši těchto nákladů a osobu, která jí ubytování poskytovala, aby případně tyto osoby mohly být vyslechnuty jako svědci.

V případě kasační stížnosti směřující proti usnesení o neustanovení zástupce, kde není nedostatek povinného zastoupení advokátem důvodem pro odmítnutí tohoto mimořádného opravného prostředku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikovaný pod č. 486/2005 Sbirky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu), nelze nevidět, že důvody zpravidla formuluje sám stěžovatel, tedy cizí státní příslušník, neznalý českého právního prostředí a většinou neovládající český jazyk. Lze si proto jenom ztěžít představit, že by takový účastník byl schopen pregnantně formulovat přesah jeho vlastních zájmů. Z těchto důvodů je proto nutno klást velký důraz na přezkoumatelnost uvedeného rozhodnutí o neustanovení advokáta stěžovatelce, z něhož musí být zcela zřejmé, které skutečnosti vedly k takovému rozhodnutí. Proto bylo napadené usnesení přezkoumáno po věcné stránce a kasační stížnost nebyla odmítnuta pro nepřijatelnost.

Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

O stěžovatelkou podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně a jednak by to bylo nadbytečné, když samo podání kasační stížnosti má podle § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu